

P o s u d e k

disertační práce Jiřího Kokeše nazvané Pojetí směňky ve Velké Británii

Posuzovaná disertační práce výše uvedeného názvu zpracovává téma víc jak zajímavé. Ona zajímavost se odvíjí minimálně od dvou faktorů. Tím prvním je skutečnost, že naše odborná literatura, pokud je mi známo, se anglickou úpravou směňky doposud nezabývala. Tím druhým, avšak podstatnějším faktorem je skutečnost, že anglická úprava směnečného práva tvoří v rámci Evropy samostatný systém právní úpravy. Velká Británie totiž nepřistoupila k ženevským dohodám s výjimkou jediné a nikoliv té nejdůležitější - Úmluvy o směnečných poplatcích. Je proto oblast anglického směnečného práva, na rozdíl od úpravy směňky v jiných státech Evropy, zcela atypická. Zmíněné ženevské dohody, stručně řečeno, do určité míry sjednotily právní úpravu směňky tím, že 30 států v roce 1930 na konferenci v Ženevě podepsalo tři úmluvy, které následně inkorporovalo do svých právních řádů. Tou nejdůležitější dohodou byla tzv. Úmluva o jednotném zákonu směnečném, druhá pak Úmluva o střetech zájmů. Pouze třetí úmluvu výše uvedenou podepsala i Velká Británie. Podpisem Úmluvy o jednotném zákonu směnečném se používání směňky na evropském kontinentě, s menšími či většími odchylkami, do určité míry sjednotilo. Už v roce 1930 došlo - byť u jediného právního institutu - k tomu, k čemu státy Evropské unie dospěly, v mnohem širším měřítku, o několik desetiletí později.

Na základě této skutečnosti je proto pro všechny, kteří se zabývají směnečným právem, nejen zajímavé, ale i velice poučné nahlédnout, prostřednictvím této práce, do zákona Bills of Exchange Act z r. 1882, který směňku ve Velké Británii upravuje.

Disertační práce je rozdělena do šesti kapitol zpracovaných na 138 stranách, za použití několika desítek titulů odborné literatury. Z nich přibližně polovinu tvoří literatura zahraniční, z pochopitelných důvodů zejména anglická. Kromě toho jsou v práci obsaženy odkazy na téměř čtyři stovky soudních rozhodnutí, v samotném textu pak víc jak šest set odkazů na odbornou literaturu. Tím autor prokázal, že umí pracovat s odbornou literaturou a že se snad i seznámil s velkým, počtem odborné literatury.

Práci disertant rozdělil do pěti kapitol a závěru. První tři kapitoly jsou kapitolami obecnými, resp. úvodními, ve kterých autor stručně pojednává o vzniku anglického právního systému, o některých převoditelných cenných papírech, tzv. negotiable instruments a o počátcích používání směňky. V kapitole č t v r t é se zabývá použitím a významem směňky. P á t á kapitola je kapitolou stěžejní a je nazvaná Pojetí směňky ve Velké Británii. Je rozdělena do šesti podkapitol, z nichž druhá a třetí podkapitola se dále člení. Možná, pro lepší přehlednost, mohly být do samostatných kapitol zpracovány směňka cizí a směňka vlastní. V této kapitole je pak dále pojednáno o ztracených a zničených směňkách, o směnečném řízení a o promlčení. První podkapitola pojednává o struktuře Bills of Exchange Act. I když náš směnečný zákon se od tohoto zákona liší, přesto v něm lze najít určité shodné prvky. S překvapením pak lze konstatovat, že i tento zákon upravuje problematiku šeků, tak jako i náš zákon. To je dosti zajímavé zjištění, neboť evropské státy upravují tyto instituty, tedy směňky a šeky odděleně v samostatných předpisech. V porovnání s

naší právní úpravou docházím k názoru, že anglická úprava směnečné problematiky je zřejmě podrobnější, že i některé instituty jsou buď téměř shodné anebo si dosti podobné.

Práce je napsána čtivě, což při práci s cizojazyčným textem budí značný respekt, neboť není vůbec snadné zvolit vždy správný ekvivalent. Zejména tehdy, jestliže v úpravě, do které se překládá buď není, nebo má odlišný význam. Vyzdvihují-li tedy čtivost práce, myslím tím tuto mravenčí a nelehkou činnost.

To je nesporný klad posuzované práce. Pro disertační práci je však zcela nedostačující. V práci totiž nenalezneme vlastní názory autora, postrádám i srovnání s naší právní úpravou. Z tohoto srovnání by měly vyplynout klady či zápory obou úprav. Je přímo škoda, jestliže autor neuchopil některé zjištění a nevěnoval mu svou pozornost. Tak např. velice zajímavé by bylo rozpracování myšlenky, je-li podle naší právní úpravy směnka smlouvou, tak jak je tomu v anglické úpravě (např. str. 21 a i jinde) či jinou právní skutečností. A možností takových zpracování nabízí disertační práce víc jak dost.

Rovněž postrádám i zmínku o tom, zda jsou ještě aktuální pokusy o sblížení anglické úpravy s úpravami ženevskými. Poslední pokus byl, pokud je mi známo, učiněn v komisi OSN UNCITRAL v roce 1988.

Kromě těchto výtek je třeba konstatovat, že se v práci vyskytuje víc jak mnoho, zejm. gramatických chyb. Nechci je zde všechny uvádět, ale na požádání autora mu je ukážu.

I když negativní posudky se nepíší zrovna lehce, nemohu, s ohledem na výše uvedené konstatovat, že mě autor přesvědčil o samostatném přístupu ke zvolenému tématu. Přeložení anglického textu, byť jde o překlad zdařilý, nelze považovat za vědeckou práci. Proto doporučuji, aby autor svou práci doplnil o mnou předložená doporučení, přičemž rozpracování dalších konstatování se meze nekladou.

Na základě tohoto konstatování nedoporučuji posuzovanou práci uznat za práci disertační a doporučuji její dopracování.

Praha červenec 2006

Zahradníčková
oponent

